

ATT FRÄMJA DELAKTIGHET OCH MOTVERKA UTANFÖRSKAP

PÅGÅENDE ARBETE OCH INRIKTNING FÖR FRAMTIDEN

SAMMANFATTNING OCH INRIKTNING FÖR PÅGÅENDE OCH PLANERADE INSATSER

Stadsdelsförvaltningen ska genom samverkan, dialog och nätverksbildande insatser verka för en tryggare stadsdel. Att främja delaktigheten och motverka utanförskapet är en av våra viktigaste utmaningar.

Denna inriktning ska genomsyra hela stadsdelen och ska ske på alla plan och nivåer. Genom ett innovativt tänkande ska stadsdelen verka utifrån ett samverkansperspektiv. Detta arbete ska utgöra en viktig del av demokratin och ge inspiration till ett lokalt medborgarengagemang.

I Hässelby-Vällingby pågår redan ett aktivt samverkansarbete för att motverka utanförskap. Exempel på detta är det pågående arbetet i de tre prioriterade områdena Hässelby gård, Smedshagen och Grimsta. Detta arbete i samverkan med berörda intressenter utgör en av grundstenarna i vår strävan efter att Hässelby-Vällingby ska vara en trygg, trivsamt och väl fungerande stadsdel att bo och verka i.

Planerade aktiviteter

- Stötta aktiviteter och mötesplatser som i ett mångkulturellt perspektiv bygger broar mellan olika generationer och etniska grupper.
- Samordna förebyggande insatser kring ungdomar och unga vuxna.
- Samverkansaktiviteter som utvecklar lokala nätverk.
- Områdesinsatser genom medborgarengagemang i områdena Hässelby gård, Smedshagen och Grimsta.
- Trygghetsinsatser i samverkan med fastighetsägare, polis, SL, trafikkontoret, boende mfl.
- Finna former för alla familjers *delaktighet i och inflytande* över förskolans arbete.
- Insatser som skapar nya kanaler, samverkansmöjligheter och kontaktytor för arbetssökande.
- Samverkan kring utbildning och sysselsättning med särskild inriktning på ungdomar och personer med internationell bakgrund.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<i>Sammanfattning.....</i>	<i>sid 2</i>
<i>Innehållsförteckning.....</i>	<i>sid 3</i>
<i>Inledning.....</i>	<i>sid 4</i>
<i>Bakgrund.....</i>	<i>sid 4</i>
<i>Nuläge.....</i>	<i>sid 5</i>
<i>Pågående samverkansarbete.....</i>	<i>sid 5</i>
<i>Inriktning</i>	<i>sid 6</i>
<i>Stötta aktiviteter och mötesplatser som bygger broar</i>	<i>sid 6</i>
<i>Insatser kring ungdomar& unga vuxna.....</i>	<i>sid 7</i>
<i>Mångkulturell förskola.....</i>	<i>sid 8</i>
<i>Samverkansaktiviteter som utvecklar lokala nätverk</i>	<i>sid 8</i>
<i>Samverkan kring boende och trygghetsinsatser.....</i>	<i>sid 9</i>
<i>Möjligheter till nya kontaktytor för arbetssökande..</i>	<i>sid 10</i>
<i>Informations- & kommunikations behov.....</i>	<i>sid 10</i>
<i>Budget.....</i>	<i>sid 10</i>
<i>Uppföljning.....</i>	<i>sid 10</i>

INLEDNING

Arbetet för att främja delaktighet och motverka utanförskap ska verka kring trygghetsskapande åtgärder och stötta fysiska insatser, pröva nya arbetsformer och kanaler för arbetssökande, samverka med näringsliv och andra aktörer så som skola, kulturliv med flera.

Arbetet består av många delar, från introduktionsplaner och sysselsättningsåtgärder till kulturarrangemang och föräldraengagemang. Ett lyckat arbete för att främja delaktighet är resultatet av att medborgare och brukare känner ansvar och delaktighet i stadsdelens utveckling.

BAKGRUND

Befolkningen i Hässelby-Vällingby beräknas öka under de kommande åren, liksom bostadsbyggandet. Sedan början på 2000-talet sker det en stor inflyttning till Hässelby-Vällingby. Inflyttning sker främst direkt från utlandet men även genom omflyttning i Stockholm, främst från Järvafältet. Hela 30 procent av befolkningen i stadsdelen har internationell bakgrund. Andelen barn och unga beräknas öka de närmaste åren. Under senaste åren beräknas cirka 1 000 personer per år ha flyttat in i nybyggda lägenheter i stadsdelen.

Av det totala lägenhetsbeståndet i stadsdelen består 87 procent av hyresrätter. Endast 13 procent utgörs av bostadsrätter. Vissa delar av Hässelby och Vällingby är dominerade av småhus och bostadsrätter. Detta medför att vissa statistiska genomsnittsuppgifter för stadsdelen inte speglar situationen i de mesta utsatta områdena.

Bostadsområdena Smedshagen, Grimsta och Hässelby gård har med tiden blivit starkt segregerade. Här finns också merparten av de hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd. Arbetslösheten är högre här än i andra delar av Hässelby-Vällingby

NULÄGE

Arbetet för att främja delaktighet och motverka utanförskap i stadsdelen har redan kommit en bit på väg och grunden för det fortsatta arbetet har lagts. Bildandet av lokala nätverk har påbörjats. Samverkan mellan olika intressenter som representerar en mångfald av stadsdelens invånare finns redan. Utifrån dessa nätverk genomförs diskussioner kring den fysiska miljön i bostadsområden, trygghetsinsatser, kulturarrangemang, festivaler, föräldrasamverkan och preventivt ungdomsarbete, arenor för möten med mera.

Detta nätverk – mellan invånare, förvaltningar, bolag, näringsliv och föreningsliv – bygger förvaltningen vidare på och ger fortsatt utrymme.

Genom riktade kommunikations- och aktivitetsinsatser arbetar stadsdelsförvaltningen på att ytterligare öka engagemanget med mål att bilda nya kontaktytor som kan användas i flera olika sammanhang.

I de tre prioriterade bostadsområdena – Smedshagen, Hässelbygård och Grimsta - har förvaltningen påbörjat olika samverkansarbeten mellan invånare, näringsliv, verksamheter, föreningsliv, polis, fastighetsägare med flera.

Där är givetvis de allmännyttiga bostadsbolagen - Stockholms hem, Familjebostäder och Svenska Bostäder - viktiga samverkanspartners i förändringsarbetet. Det påbörjade samverkansarbetet kring dessa områden måste vidareutvecklas för att verka mer långsiktigt.

Pågående samverkansarbete

Exempel på fungerande samverkansarbete som skapar trygghet i stadsdelen är Smedshagsgruppens arbete med boende, framförallt barn- och ungdomsaktiviteter kvällstid i området. Här samverkar både föreningslivet, Vällingby Fritid AB, skolan, förskolor, bibliotek, bostadsbolag med flera.

Kring Hässelby gårds centrum finns ett väl fungerande och strukturerat samarbete med medborgarna, fastighetsägarna, företagarföreningen, polisen, föreningslivet, kyrkan och verksamheter så som skola, förskola, socialtjänst, parklek och fritidsgård. Medborgare från olika generationer och med olika bakgrund samverkar kring både fysiska, sociala och kulturella insatser.

I Grimsta har ett boendemiljöarbete utförts, där bostadsbolagen, förvaltningen och hyresgästföreningen deltagit. Nu höjs blicken och man planerar att inventera för att samverka i hela stadsdelen, med mål att skapa dialog mellan förvaltning, invånare kring stadsdelens framtid.

Trygghetsmätningar har genomförts i Hässelby gård och Hässelby strand i form av medborgarenkäter. Brott utsatta platser har identifierats och en inventering av den yttre miljön ur trygghetssynpunkt har genomförts. Ett handlingsprogram tas fram i samarbete mellan stadsdelsförvaltningen, fastighetsägare, SL och polisen.

Stadsdelens flyktingmottagning och enheten för Ekonomiskt bistånd arbetar tillsammans med Jobbtorget i Vällingby vad gäller SFI och praktik för nyanlända och för att få ut så många arbetslösa socialbidragstagare på arbetsmarknaden som möjligt. Under de senaste åren, då konjunkturen varit god, har många flyktingar och andra personer med utländsk bakgrund fått arbete. Det stärker integrationen och motverkar utanförskap, samt skapar tryggare individer.

Förskolor i stadsdelen har också en viktig roll som en arena för integration, i och med att andelen småbarnsfamiljer som har olika etniska bakgrunder har ökat inom stadsdelen. I förskolan möter familjer från andra länder det svenska samhället. Inte bara utifrån en kulturell aspekt utan också utifrån förståelse för hur samhället fungerar. Frågeställningar som familjerna tar med sig till förskolan kan vara: *"Vilka lagar och myndigheter finns det? Vilka blanketter ska man fylla i?"*

Det vardagliga småprat som sker i samband med hämtning och lämning av barn, innebär en introduktion till samhället utifrån en informationsaspekt.

Öppenvårdsenheten inom individ- och familjeomsorgen genomför föräldrautbildningar för familjer med utländsk bakgrund där "svensk barnuppfostran" utgör en betydande del. Det är viktigt nya medborgare får information om regler, lagar, skyldigheter och rättigheter som gäller i samhället.

INRIKTNING

- planerade aktiviteter

Stötta aktiviteter och mötesplatser som i ett mångkulturellt perspektiv bygger broar mellan olika generationer och etniska grupper

Genom dialog- och nätverksbildande insatser - där föreningslivet och lokala intressenter deltar aktivt - byggs broar mellan olika etniska grupper i stadsdelen. En särskild satsning sker mot unga vuxna.

Detta arbete ska inte vara kortsiktigt och tidsbestämd, utan en investering för att skapa bestående effekter.

- Områdesinsatser samordnas, genom medborgarengagemang i områdena Hässelby gård, Smedshagen och Grimsta. Genom samverkansarbete ska insatser mynna ut i fysiska åtgärder, kulturella arrangemang samt barn- och ungdomsaktiviteter initieras.
- Den operativa Smedshagsgruppens verksamhetsaktiviteter i området stötts. Det planeras flera aktiviteter, bl a värderingar och förebilder för muslimska pojkar, integration Smedshagen / Kälvesta via så kallade Warhammer-figurer för barn och ungdomar, särskild tjejverksamhet, pappagrupp samt öppen verksamhet kvällstid, dagkollo under sommaren i samverkan med fältskolan för barn och ungdomar med familjer.
- Aktiv medverkan i den nybildade gruppen i Smedshagsområdet som består av representanter från polis, fastighetsägare, föreningslivet, skola och stadsdelsförvaltningen med representanter från olika ansvarsområden. Gruppen ska verka på ett mer övergripande plan.

Samordna förebyggande insatser kring ungdomar och unga vuxna

Förvaltningen ska i samverkan med fritidsgårdar, parklekar och fritidsfältassistenter genomföra ungdomsaktiviteter såsom ungdomsfestivaler, musikarrangemang, inlines-tävlingar m.m. Samverkan ska också ske med föreningen Nattvandrarerna, skolor och föräldraföreningar samt polis och det övriga lokala föreningslivet.

- I samverkan med ungdomar och fritidsentreprenörer genomförs olika ungdomsarrangemang där olika intressen - t.ex. musik eller skate - används som verktyg för att nå olika ungdomsgrupper exempel på arrangemang är ungdomsfestival, teaterföreställningar, inlinetävling, kaninhoppning och tjejmässa.
- I samverkan med Vällingby Fritid AB och Hässelby gårdsgruppen ska en musikstudio startas på fritidsgården Lyktan i Hässelby gård, med mål att nå nya ungdomsgrupper.
- I samverkan med stadsdelens skolor ska utvecklingen av det drog- och brottsförebyggande arbetet fortsätta. En viktig fråga är att nå samtliga föräldrar med de preventiva insatser som riktar sig till vuxna. Extra insatser måste därför utvecklas för att nå föräldrar med bristande kunskaper i det svenska språket.

Den mångkulturella förskolan - en arena för integration

Förskolornas samverkansprocesser med föräldrarna, (uppdrag utifrån Läroplanen för förskolan, Lpfö-98 Hem och förskola) är ett utvecklingsområde som stadsdelens kommunala förskolor kommer att arbeta vidare med för att hitta former där alla familjerna kan få inflytande på förskolans arbete.

- I läroplanen ges också i uppdrag *"att barn som tillhör de nationella minoriteterna och barn med utländsk bakgrund får stöd i att utveckla en flerkulturell kulturtillhörighet."* Samt att *"Förskolan skall medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att både utveckla det svenska språket och sitt modersmål."* (Lpfö-98). Detta uppdrag kommer att vara en del av förskolornas handlingsprogram.
- Alla förskolenheter kommer att utarbeta Språkplaner, där förskolornas arbete med *"Att utveckla språket hos barn med svenska som sitt andraspråk, innebär att aktivt stödja modersmålet och att utveckla andraspråket, svenska"* (Förskoleplanen för Stockholm stad, s9) kommer att beskrivas.

Genomföra samverkansaktiviteter som utvecklar lokala nätverk

Med kommunikation som instrument ska broar byggas mellan medborgare, brukare, bostadsbolag, föreningslivet, verksamheter, näringsliv m.fl. Samverkansarbetet med inriktning på trygghet och delaktighet ska utvecklas och förbättras.

Genom samverkansprocesser med lokala intressenter ska nätverk utvecklas, vilka mynnar ut i publika arrangemang så som festivaler, "Höströj", blomsterfestival, nationaldagsfirande, Luciafirande med flera.

- Genom samverkan med det lokala kultur- och föreningslivet, näringslivet, hyresvärdar och verksamheter ska fler föreningar med internationell bakgrund inspireras att delta i Hässelby gårdsgruppens processarbete.
- Natur- och kulturvandringar genomförs i Grimsta naturreservat och i Lövsta/Kyrkhamns fritidsområde (samverkan mellan förvaltningen och fältskolan). Målet är att informera om allemansrätt, ätliga svampar och bär, samt vad begreppet naturreservat innebär. Målgruppen är medborgare med internationell bakgrund från de prioriterade områdena.
- Medborgarhusföreningen Trappans verksamhet stöttas i dess strävan att skapa en kulturell mötesarena över generationsgränserna.

Samverka kring boende och trygghetsinsatser

Trygghet är något som prioriteras högt av medborgarna, möjligheten att kunna röra sig fritt i sitt eget bostadsområde utan att känna sig otrygg.

Samverkan ska ske kring organiserade trygghetsinventeringar. En inventering av både fysiska och socialt otrygga miljöer ska göras - samt genom samarbete finna lösningar för åtgärder.

- Förvaltningen deltar aktivt i det påbörjade samverkansarbetet "Boendemiljö" som har startat med inventering och trygghetsvandringar i Grimstaområdet. Ett arbete som nu ska breddas till att omfatta fler delar av stadsdelen. Målet är att knyta nätverk och finna kanaler mellan förvaltningen, de kommunala bostadsbolagen och hyresgästföreningarna.
- I den trygghetsundersökning som genomförts i stadsdelen under 2007 konstaterades att många medborgare känner sig otrygga. Ett samlat grepp och kraftfulla åtgärder behövs nu för att öka tryggheten för stadsdelens innevånare. En s.k. analysgrupp har bildats med representanter för Familjebostäder, Stockholmshem och Svenska Bostäder, privata fastighetsägare, västerortspolisen samt representanter från stadsdelsförvaltningens verksamhetsområden stadsdelsmiljö och socialtjänst. Även SL och trafikkontoret kommer ansluta sig till gruppen. Härutöver har SISAB och utbildningsförvaltningen inbjudits. Flera initiativ och åtgärder planeras och genomförs. En gemensam handlingsplan med konkreta åtgärder upprättas för genomförande under de närmaste åren med syfte att öka tryggheten. Det lokala brottsförebyggande rådet deltar i arbetet.

Förvaltningen har sökt och erhållit finansiering via bostadsbolagen, utbildningsförvaltningen och stadsledningskontoret för att inrätta en trygghetssamordnare inom stadsdelen.

- För ökad trygghet ska trygghetsvandringar genomföras, belysningen ses över, buskage beskuras samt klottersanering genomföras. Särskilda trygghetsvandringar med ungdomar ska genomföras. Medborgare och brukare ska uppleva Hässelby-Vällingby som ett rent, tryggt och säkert stadsdelsområde med välskötta parker, bra städning och vinterväghållning.

Möjligheter till nya kontaktytor för arbetssökande

Genom stöd till NyföretagarCentrum och nyföretagande samt utveckling av stadsdelens företagsområden skapas nya samverkansmöjligheter och kontaktytor för arbetssökande.

Stadsdelens flyktingmottagning och enheten för Ekonomiskt bistånd avser att fortsätta sitt samarbete med Jobbtorget i Vällingby vad gäller SFI och praktik för nyanlända och för att få ut så många arbetslösa socialbidragstagare på arbetsmarknaden som möjligt.

- En utbyggnad av NyföretagarCentrum med inriktning på kvinnor och invandrare ska genomföras. Speciella satsningar kommer att göras för att stödja invandrarföretags utveckling och tillväxt.
- Långsiktiga satsningar är nödvändiga för nyetableringar av tillverknings- och personalintensiva företag i både Vinsta och Lövsta. Planering av en hantverksby inom upplagsområdet i Vinsta pågår.

INFORMATIONS- OCH KOMMUNIKATIONSBEHOV

Genom riktad information ska möjligheterna öka till ett aktivt deltagande där kommunikation, nätverksbildande och medborgarengagemang är grunden i samverkansprocessen. Kommunikationsansvaret sträcker sig till alla berörda, så som medborgare, brukare, föreningsliv, förvaltningar, bolag, det lokala näringslivet.

Det är av stor vikt att regelbundet tillhandahålla och aktivt sprida information utifrån de olika målgruppernas perspektiv och intressen. Informationen ska riktas mot rätt målgrupp och använda alternativa kommunikationskanaler med syfte att skapa en tvåvägskommunikation.

Kommunikationen ska även ansluta till stadsdelens kommunikationspolicy.

BUDGET

De föreslagna insatserna i handlingsprogrammet ska genomföras inom avdelningarnas ordinarie verksamhetsbudget.

UPPFÖLJNING

Insatser för att främja delaktighet och motverka utanförskap i stadsdelen redovisas i samband med tertialrapporter samt verksamhetsberättelse.

Insatserna utvärderas av ansvarig avdelning efter genomförande

